

nos (ut præmittitur) Apostolica auctoritate concessis, præjudicium generetur, auctoritate vobis præsentium indulgemus.

BONIFACIUS OCTAVVS PONT. CXCIV. ANNO DOMINI MCCXCIV.

Prædicandi facultas. intellige secundum Concil. Trid. sess. 24. cap. 4.

§. 33. Propterea proponendi populo verbum Dei, & dandi omnibus verè poenitentibus, & confessis, qui hujusmodi prædicationi interesse voluerint quadraginta dierum Indulgentiam de injunctis eis poenitentibus.

Confessiones quo audiendi. intellige juxta Bull. 23. Leo. X.

§. 34. Audiendi quoque confessiones, & injungendi poenitentias, & imponendi absolutionem debitam pro confessis, conferendi etiam Ecclesiastica Sacramenta, tam hominibus & vallallis vestris, quam cæteris Christi fidelibus.

Campanam pulsandi. Hec intelligas, ut Bull. Leon. XI.

§. 35. Necnon habendi, & pulsandi Campanas diu, nocturne ad horas Canonicas, & quodcumque de vestra processerit voluntate, absque cujusque contradictionis objectu.

Dispensandi cum intrantibus Ordinis. Hec intellige juxta Bull. 115. Clem. VIII.

§. 36. Dispensandi etiam cum Fratribus, seu Monachis ad vestra Monasteria, & loca convolantibus, & ibidem degentibus, super irregularitatibus quibuscunque, etiamsi prius eas fortasse contraxerint, quam prædicta loca, & Monasteria intravissent, dummodo ex homicidii, vel mutilationis causa irregularitates ipsæ minime sint contractæ. Absolvendi etiam Fratres, & Monachos memoratos ab excommunicatione quacunque, etiamsi ejus absolutio tantum sit Sedi Apostolicæ reservata, plenam, & liberam vobis, filii Abbates, auctoritate Apostolica concedimus potestatem.

Oblationes recipiendi de bonis feudaliibus.

§. 37. Indulgemus etiam vobis, ut bona feudalia, vel alia quælibet vobis oblata liberè recipere valeatis, ac licitè retinere, nulla constitutione, seu consuetudine contraria obstitente, aut etiam si loci Diocæsanus bona ipsa pro decimis non solutis, aut præstationibus aliis sibi, aut Ecclesiæ suæ asserat obligata.

Mutatio principalis Monasterii sit ad libitum Ordinis.

§. 38. Et quia mutatio temporum facti mutationem fortè requireret, licitum sit vobis aliquid aliud de Monasteriis vestris, præsentibus aut futuris, caput aliorum Monasteriorum, & membrorum vestrorum (si expediens fuerit) ordinare.

Pœna præmissis contra venientium.

§. 39. Nos enim ex nunc decernimus irritum, & inane quicquid contra tenorem concessionum, constitutionum, indulgentiarum, & inhibitionum hujusmodi, & capitulorum omnium, & etiam singulorum, quæ superius sunt expressa, per quoscunque attentatum est, vel in posterum contigerit attentari. Et interdicti, suspensionum, & excommunicationum sententias, si quas contra præmissa, vel aliquid præmissorum, in vos, vel in vestrum aliquem, sive aliquos, aut loca vestra, seu benefactores vestros, aut executores, vel hæredes, à quocunque, cujuscumque præminentia, dignitatis, aut honoris vel status existat, in posterum contigerit promulgari, volumus eo ipso penitus non tenere.

Annua reconditio debita Sedi Apost.

§. 40. In signum verò perceptæ libertatis vestræ, & subjectionis solius Romanæ Ecclesiæ, per nos vobis concessæ, ut superius præmittitur, unam unciam auri solvendam annis singulis in Festo Nativitatis Domini, tam pro capite, quam pro membris vestris, nobis & successoribus nostris Romanis Pontificibus persolvatis. Nulli ergo omnino hominum, &c.

Dat. P. A. 1. die 27. Sept.

Dat. Aquilæ, 5. Kalendas Octobris, Pontificatus nostri anno 1.

Bonifacius VIII. Caietanus, Patria Anagninus, Benedictus antea dictus, Patre Luitfrido, Presbyter Cardinalis Sylvestri, & Martini in Montibus, tit. Equitii. Creatus Neapoli 9. Kalend. Januarii, anno Domini 1294. Coronatus Romæ 17. Kalend. Februarii 1295. Sedit annos 8. menses 9. dies 28. Creavit Cardinales 16. Obiit Romæ 5. Idus Octobr. 1303. Sepultus est in Basilica Vaticana. Vacavit Sedes dies decem.

Contra dantes aliquid, vel promittentes, aut recipientes pro obtinenda gratia vel justitia apud Sedem Apostolicam, ac etiam contra scientes, & non revelantes.

Constitutio ista licet sit inter extrav. commun. in tit. de Sentent. excommun. eam tamen posui tanquam Curialibus admodum necessariam, & quia in hoc opere extat Bulla Greg. XIII. num. 24. Ab ipso, ubi hac extenditur ad prædictorum complices & auxiliatores. Prout etiam confirmata & ampliata fuit à Clem. VIII. in ejus const. 10. Pro commissa. Quam diligenter attende, quoniam puto eam esse intelligendam secundum ejus subiectam materiam, id est ligare dantes aliquid vel recipientes de bonis Communiatum Status Ecclesiastici, & non alios.

BONIFACIUS EPISCOPVS, &c.

EXCOMMUNICAMUS & anathematizamus ex parte Dei omnipotentis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti, auctoritate quoque Beatorum Apostolorum Petri & Pauli, & nostra, omnes Clericos, Religiosos, & Laicos utriusque sexus, sive sint familiares Curia, sive alii undecumque, qui aliquod pactum fecerint, seu aliquid parvum, vel magnum promiserint, vel promissionem receperint, aut ex pacto, sive promissione occulta vel manifesta facta sub generalibus, & plenariè non expressis aperte verbis, quicquam dederint, aut receperint, magnum vel parvum, vel promissionem de quacunque re, aut utilitate propter hoc consequenda fecerint, vel receperint pro aliqua justitia, sive

Edicta A.D. 1105. Excommunicatio in deos qui... aut promittentes & recipientes gratia vel justitia apud Sedem Apost.

Edita An. D. 1296. BONIFACIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Magistris, Prioribus, & Fratribus universis Ordinis Predicatorum, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Causa communitatis.

AD augmentum continuum Religionum, & Ordinum quos Romana suscepit, & approbavit Ecclesia, paternis studiis intendentes, & considerantes attentius, quod non intermissa sedulitate disciplinae Religiones, & Ordines supradictos, statusque Regulares salubriter dirigat, & conservat, quodque si eam pariter vel remitti contingeret, Ordo quilibet collabi necessarium cogere.

Auctoritate concedendi, de qua in rub.

§. 1. Nos vestris supplicationibus inclinati, vobis auctoritate Apostolica indulgemus, ut ad correctiones, & punitiones Fratrum ejusdem Ordinis delinquentium infligendas Praelati Ordinis supradicti, ad quos eadem spectare noscuntur, rimulis, & apicibus ipsis postpositis, liberè procedere valeant secundum consuetudines approbatas, & generalia facta & etiam facienda ipsius Ordinis instituta.

Prohibitis appellandi.

§. 2. Nec volumus eisdem licere Fratribus, ab eisdem correctionibus, & punitionibus aliquatenus appellare, provida in hoc deliberatione, ac maturitate debita observatis. Nulli ergo, &c.

D. P. An. 2. die 10. Maii.

Datum Romae apud S. Petrum, 6. Idus Maii, Pontific. nostri anno 2.

V. Erectio Prioratus S. Antonii Viennensis, ubi eius corpus requiescit, in Abbatiam, & institutio illius Prioris in Abbatem generale totius Ordinis Canoniorum & Clericorum S. Antonii, sub Regula S. Augustini. Et praefinitio eorum habitus cum signo T. quod potentiam vocant.

Multa privilegia concesserunt huic Ordini plerique Pontific. ut dicam infr. in Clem. VII. const. 2. Rationi.

Modum autem colligendi elemosynas huic Ordini praescripsit Greg. XIII. infr. in constit. 7. Romani, ubi notabo.

Edita An. D. 1297.

HONORIVS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Priori & Conventui Monasterii S. Antonii, ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinent. Ordinis S. Augustini, Viennensis Diocesis, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Praemium.

IN dispositione Ministrorum Ecclesiae Dei nobis creditae potissimum considerare nos expedit tempus, causas personas, & loca, secundum quae, pro emergentibus negotiis nova sunt consilia capienda. Et licet ex multarum inopinabilium diversitate causarum jugiter emergentium continua reddamur attentione solliciti, & profundis circa illa vigiliis excitemur, ne desit Apostolicae sollicitudinis studium, ubi pastorale tenemur inunctum nobis officium exercere, in eo tamen praecipue studiorum nostrorum sedulitas officiosa versatur, quod ad curam omnium Ecclesiarum & locorum, ac religiosorum maxime, quorum (licet immeriti) regimini praesidemus, opportunam solertiam, & solertem diligentiam impendamus, ut gratia cooperante divina, sic eorum statui salubriter consulatur, quod expiatis dissidiis, & perturbationibus, ab eisdem praeserventur innoxii, quietis ubertate latentur, & rectoribus providis, cum tempus provisionis occurrerit, eorum regimen committatur.

Controversia orta erat inter Abbatem Monasterii S. Antonii & Prioratum D. P. An. 2. die 10. Maii.

§. 1. Sanè inter dilectos filios Abbatem & Conventum Monasterii montis Majoris ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, Ordinis S. Benedicti, Arelatis Diocesis ex parte una, & dilectum filium Aymonem Abbatem Monasterii S. Antonii ad eandem Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, Ordinis S. Augustini, Viennensis Diocesis, tunc Magistrum, necnon praedecessores suos magistros, & Fratres Hospitalis S. Antonii ejusdem diocesis, Viennensis, ex altera, tam super Prioratu S. Antonii ejusdem Diocesis, tunc ad ipsum Monasterium montis Majoris pertinentis, quam super votis, & promissis ipsi S. Antonio factis, & legatis in testamentis relictis ejusdem, aliisque diversis articulis suscitata, instigante generis humani inimico jam dudum gravimateria quaestione, ex qua olim strages corporum, animarum pericula, & eorum grandia discrimina proveniunt, & provenire poterunt in futurum, nisi Sedis Apostolicae circumspecta providentia, cujus interest singulorum, prout est possibile, praecavere periculis, super his opportunum remedium adhiberet.

§. 2. Nos qui regis pacifici existentes Ministri, ut commissum nobis Ministerium digne implere possimus, quietem & pacem inter universos sollicitudini vestrae commissos, intentae sollicitudinis studio, votisque ferventibus procuramus, praeterea discrimina sedula meditatione pensantes, & attendentes, quod nondum hujusmodi potuerat discriminibus obviari, licet per aliquos diversae compositiones, sive ordinationes diversis temporibus pro danda pace partibus hinc inde factae fuissent, diligentia excitati paterna, quae consiliiis providis filios libenter fovet & dirigit, illo cogitato remedio in hac parte, per quod superni favoris dextera suffragante finis praedictae imponeretur discordiae, ac via deinceps praetactis discriminibus tolleretur, de fratrum nostrorum consilio, & assensu praedictum Prioratum cum omnibus Ecclesiis, membris, juribus, & pertinentiis suis existentibus ubicumque, ab omni spirituali & temporali potestate jurisdictione, dominio, subjectione, jure, obedientia & dispositione quacunque praedicti Monasterii montis Majoris, necnon Abbatis, & Conventus, & personarum ejusdem, de Apostolicae Sedis plenitudine potestatis omnino duximus eximendum, ipsumque ab eis decernimus esse liberum penitus & exemptum; Priorem, Monachos, & Conversos, & alios quoscumque, si qui existant in ipso Prioratu, per Abbatem & Conventum eisdem, vel eorum mandato seu auctoritate per alios forsitan deputatos, ab eo totaliter amovendum, eisque Priori, Monachis, & Conversis praecipendum, ut ad dictum Monasterium redire curarent, inibi Domino servituri.

§. 3. Et quia Prioratum eundem propter ipsius B. Antonii reverentiam, cujus gloriosa merita per Universas Ecclesias in hujus Orbis latitudine constitutas, manifestius innotescunt, cujusque corpus, sicut fama celebris misit ad posterum, & innuenera quae per eundem Sanctum ibidem Dominus miracula jugiter operatur, patenter ostendunt, in Prioratu ipso quiescit, condignis effertur honoribus, non tam dignum, quam debitum existimantes, Prioratum ipsum in Abbatiam ereximus, de praedictorum fratrum consilio, & ejusdem plenitudine potestatis, certo Canoniorum seu fratrum inibi numero constituto.

§. 4. Ac ut dissensionis, & emulationis cujuslibet occasio inde praecideretur omnino, praedictum Hospitale cum omnibus membris suis in quibuscumque Mundi partibus constitutis, eorumque pertinentiis & juribus, ipsi subjecimus, & univimus Abbatiae.

§. 5. Auctoritate Apostolica statuentes, ut locus ipse qui prioratus in antea dicebatur, foret, & appelletur de cetero Abbatia, & ij qui praesent eidem, nomen semper & dignitatem obtinerent Abbatis, & Abbatiam ipsam, ac dictum Hospitale sibi unitum simul perpetuis futuris temporibus, constitutione vel consuetudine quavis non obstante contraria, gubernarent, nec Magistri, vel Domini de cetero, sed Abbates Monasterii S. Antonii tantummodo appellarentur.

§. 6. Quibus universi Fratres Hospitalis & membrorum eorundem, quos Canonicos seu fratres Monasterii S. Antonii volumus de cetero nuncupari, parerent humiliter in omnibus & intenderent.

§. 7. Quodque in eodem Monasterio S. Antonii, & Hospitali, ac membris eisdem, B. Augustini regula servaretur, & secundum eam dicti Abbas & Canonici seu Fratres perpetuo vivere tenerentur.

§. 8. Ha.

§. 8. Habitum verò cum signo T, quod potentiam vocant, in honorem ipsius B. Antonii tam Abbas, quam Canonici seu fratres præfati juxta morem solitum ipsius Hospitalis, semper & ubique portarent.

§. 9. Ipsum quoque Monasterium cum Hospitali prædicto, & omnibus membris, ac bonis suis existentibus ubicumque, & Abbatem, Canonicos, seu fratres ejusdem nunc præfentes atque futuros, ab omni jurisdictione, potestate, subjectione ac dominio Archiepiscopi, Episcopi, & Ordinarii cujuscumque omnino duximus eximenda. Decernentes ea omnia immediatè soli dumtaxat Romano Pontifici subiacere.

§. 10. Et quia erat æquitati & rationi conveniens, ut prædictum Monasterium montis Majoris nobis & Ecclesiæ Romanæ immediatè subiectum, & Abbatem & Conventum ejusdem sic benigno respiceremus affectu, quod exemptio, amotio & alia quæ in favorem Monasterii S. Antonii & Hospitalis prædictorum, & propter bonum pacis, & concordie per nos ordinata erant, in ipsorum Monasterii Abbatis, & Conventus montis Majoris non cederent omnino dispendium & jacturam, in recompensationem eorum, quæ præmissorum occasione subtracta noscebantur eidem certam quantitatem bonorum stabilium in locis idoneis infra certas Provincias eisdem Monasterio, Abbati, & Conventui montis Majoris, per Abbatem S. Antonii certo modo præcipimus assignari, prout hæc & alia in aliis nostris literis inde confectis plenius continentur.

§. 11. Cum igitur prædicto Monasterio S. Antonii quod per hujusmodi ordinationem nostram, præfectione Abbatis noscitur indigere, sit de Abbate idoneo providendum. Nos de ipsius statu prospero, more patris solliciti propensius cogitantes, & considerantes attentius quod vix ulli committi posset melius ejus cura, quam prædicto Aymoni, qui loci & personarum condiciones, & statum oculata fide palpavit, & cui, sicut fide dignorum testimonio accepimus, religionis observantia, morum honestas, circumspeditionis industria, & alia dona virtutum multipliciter suffragantur, præfatum Aymonem olim hospitalis prædicti Magistrum, à vinculo quo ipsi Hospitali tenebatur, hæcenus absolutum, eidem Monasterio S. Antonii de Fratrum prædictorum consilio, in Abbatem præficimus, & pastorem, sibi curâ, administrationem, & regimen ipsius Monasterii S. Antonii in spiritualibus & temporalibus committentes.

§. 12. Quocirca universitatem vestram monemus, rogamus, & hortamur attentè, & per Apostolica vobis scripta mandamus, quatenus eundem Abbatem benigne recipientes, & honeste tractantes, exhibeatis ei obedientiam, & reverentiam debitam & devotam, ejus salubria monita & madata suscipiendo, & devotè & efficaciter adimplendo, ita quod mutuo inter vos ac ipsum & spirituale possit abundare gaudium, & prosperitatis optatæ confurgere incrementum: alioquin sententiam quam ipse propter hoc ritè tulerit in rebelles, ratam habebimus, & faciemus auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Datum apud Urbem Veterem, 15. Kalendas Junii, Pontificatus nostri Anno tertio.

VI. Canonizatio S. Ludovici Regis Franciæ, Confessoris: Et institutio suæ festivitatis pro die 25. Augusti quotannis celebrandæ: Ac indulgentiarum largitio pro visitantibus ejus sepulchrum.

BONIFACIUS PAPA VIII. Universis Christi fidelibus, Salutem & Apost. bened.

Gloria, laus & honor Patri luminum, à quo est omne datum optimum, & omne donum perfectum, à crucis fidei orthodoxæ cultoribus, quorum spes tendit ad superos, summis & sedulis devotionis & reverentiæ studiis referatur. Ipse namque in misericordia copiosus, liberalis in gratiis, & in retributione munificus, de supremis cælorum ad ima Mundi oculo suæ Majestatis in-

nectens, & benigna consideratione discutens, B. Ludovici quondam Regis Franciæ inclyti, fuitque gloriosissimi Confessoris merita grãtia, & operãque insignia, quibus in tempore constitutus in sæculo; cœlestina luminosa resplenduit, eaque velut justus Judex & retributor laudabilis dignanter intendens condignis recompensare muneribus, eum tanquam emeritum, & retributione dignissimum, post vitæ præfentis ergastulum, & laboriosa Mundi certamina, quæ fervens in divinis obsequiis potenter & patenter exercuit, æthereis sedibus collocavit, ut sedeat cum Principibus & solium gloriæ teneat, felicitatis æternæ dulcoribus potiturus. Exultet igitur Mater Ecclesiæ, & solemnia festiva concelebrat gaudiorum, quod tantum & talem filium genuit, produxit natum, educavit alumnum jam inter Regum gloriosa cœlestium agmina rutilantem. Latetur inquam, & jubilet, ac in laudes Altissimi voces promat, quod sobolis tam præcelsæ, tam celebris illustrata fulgoribus, insigniis decorata conspicitur, quæ sonoris atrollenda præconiis, summæque venerationis exhibitione colenda, enucleatius aperit, evidentius explicat, illos ad perennis beatitudinis gaudia, & hæreditatis æternæ participium admittendo, qui prædictæ Ecclesiæ, Matrem fidelium, Sponsam CHRISTI, claris fidei & operis testimoniis profitentur, nullosque in supernæ patriæ gloriam, nisi per ejus, utpote Cælorum clavigeri, ministerium virtuosum ostiis referatis altissimis, introire. Gaudeant incolarum turbæ cælestium de tam sublimis, tam lucidi habitatoris adventu; quodque ipsis expertus probatusque fidei Christianæ colonus cultorque præcipuus aggregatur. Personæ lætitiæ jubulum civium generosa nobilitas supernorum, quod tanti talisque concivis suscepisse, dignoscitur adjectivum, ac venerabilis Sanctorum cœtus gaudio & exultatione refloreat, de nova dignissimi adhibitione consortis. Exurgite itaque concio fidelium numerosa, exurgite fidei zelatores, & unà cum eadem Ecclesiâ, laudis uberis hymnum concinite: perfundatur imbre copioso lætitiæ vestra præcordia, & fecundo rore dulcedinis arcana pectoris repleantur, de tanta & tam potentis & egregii Principis exaltatione terreni, spei tutissimæ plenitudine præconcepta, quod nobis de cõdigena terrenorum compatriota cœlestium jam effectus, apud æterni Patris Filium efficacis patronus accrevit, qui pro salutis nostræ profectibus, jam in ejus præfentia positus, solertis exercet officium Oratoris. Porro quis posset amplo famine præpotens, quis disertus quantumlibet, aut elequentiæ nitore coruscans, sufficienter exprimere præcella sanctitatis insignia, & multiplicum excellentiam meritorum, quibus B. Ludovicus prædictus in tertis constitutus effulset: cum eo plura de ipsius laudabilibus actibus referenda se offerant, quo plura calamus exprimit, pandunt labia, lingua pægit. Sed ne ipsorum actuum claritas sub nubilo lateat, & tenebris obducatur, dignum duximus, ut de illis aliqua sermo noster aperiat, & deducat in publicam notionem.

§. 1. Hic profecto clarissimus genere, sublimis potentia, facultatibus opulentus, præcellus virtutibus, moribus elegans, conspicuus extitit honestate, inhonestis & turpibus à se penitus relegatis. Nam sic pudicitie adhaerit operibus, sic carnis studuit evitare contagia, quod sicut habet certa credulitas plurimorum nisi ei nexus accessisset uxoris, candore vitæ in eo tutilasset. Longo quippe temporis spatio prædicti Regni regimini præfuit, ejusque gubernacula plena curis, provida circumspeditione direxit. Nulli noxius, non injuriosus alicui, nemini violentus, Iustitiæ limites summopere servavit & coluit, æquitatis tramitem non relinquens, perverforum conatus nefarios pœnæ debitæ mucrone compescuit, malorum molimina conterens, pravorum illicitos ausus frænans, pacis zelator eximius, fervidus amator concordie, promotor extitit sollicitus unitatis, dissidia fugiens, vitans scandala, dissensiones abhorrens, propter quod sui fœlicis regiminis tempore, sedatis undique fluctibus, subductis noxiis, turbibus profugatis, Regni ejusdem incolis aurora dulciffimæ tranquillitatis illuxit, lætaque serenitatis votivæ prosperitatis arsisit.

§. 2. Et de vita ipsius aliqua referamus, licet illa quo majori dispositione discutitur, examine indagatur, eo exarferet.

Exultatio de R.E. & ioribus fidelis populi de merito & laud. B. S. Ludovici Regis Franciæ.

Qui etiam coningatus pudicitia stant, Regnum Francia in se, p'd, fca liciter gubernavit & regit.

Dei amor. exarferet.

referentis affectu plus dulcoris, mentesque dele-

*Pater puer
ipse oratus,
a Blanca
matre Fran-
cia Regina
pendente
educatur.*

§. 3. Hic quidem cum esset annorum duodecim, pater-
no destitutus auxilio, sub clar. mem. Blanca Regina
Francie matris suae custodia & gubernatione remansit,
quae circa divina obsequia ferventer intenta, cum pru-
denter dirigere, ac diligenter instruere saepebat, ut ad
praefati Regni regimen, quod suae directionis expetere
providentiam nolcebatur, dignus, & sufficiens fieret, ac
idoneus haberetur.

*Adulus Ec-
clesiastica di-
sciplina &
divinorum
vocationum
incumbit.*

§. 4. Cumque per incrementa temporum idem Rex
aetatis annum quartumdecimum attigisset, praedicta Re-
gina illi magistrum proprium deputavit, qui cum scientia
literarum imbueret, ac bonis moribus informaret, ipse-
que Rex sub ejusdem magistri ferula positus, sic ei obedi-
ens & reverens existeret, sicque illius recipiebat hu-
militer disciplinam, quod superna praeventus gratia, pro-
fecit laudabiliter in utrisque circa divina, sic intentus of-
ficia, ut nequaquam ipsorum auditione contentus existeret,
nisi ea quae coram se die noctuque a suis faciebat
Clericis solemniter celebrari, ab ipso cum eorum aliquo
attentius dicerentur.

*Juvenis an-
norum vigin-
ti suscipit si-
gnaculum
Crucis in
subsidium
Terra San-
ctae.*

§. 5. Demum successu temporis in anno vigesimo con-
stitutus, & quadam sibi aegritudine superveniente grava-
tus, a Parisien. & Melden. Episcopis assistentibus tunc e-
dem, vivificae Crucis signaculum in Terra Sanctae subsi-
dium sibi cum multa instantia petiit exhiberi. Et licet
hoc ei rationabili causa moti, praefati dissuaderent Epif-
copi, ipse tamen, utpote fervens spiritu erga Dominum,
eique votis ardentibus famulari desiderans, illorum salu-
briter dissuasionibus non admissis, signum hujusmodi de
manu praefati Parisien. Episcopi cum multa letitia &
exultatione suscepit, Praelatis, nobilibus, & militibus
pluribus signum assumptibus cum eodem.

*Amplius
cum navigio
& maxima
cohorta ad
subsidium
transfreta-
ravit.*

§. 6. Et tandem amplo praeparato navigio, factisque
apparatus aliis quae in talibus requiruntur, cum trige-
simum quartum annum attigisset aetatis, in praedictum
subsidium transfretavit, N. consortem, & quondam Ro-
bertum Atrabaten. Alphonsum Pictaviae, & clar. mem.
Carolus Regem Siciliae, tunc Andegaviae Comites, frat-
res suos dum adhuc viverent secum ducens, multa gra-
viaque pericula quae solent aequoris fluctus infligere sus-
tinendo.

*In manu Sol-
dani & Sa-
racenorum
incidit, par-
temque multa
submisit.*

§. 7. Cumque ad partes illas ingenti circumfultus po-
tentia pervenisset, & habito de Civitatis Damiatinae ca-
ptione triumpho, processisset ulterius, generali quasi to-
tius ejusdem exercitus, sicut Domino placuit, aegritudine
subsecuta, & aliis adversis urgentibus, praefatus Rex cum
toto fere exercitu supra dicto in N. Soldani & Saraceno-
rum manus ac potentiam incidit, multa opprobria mul-
taque injurias, quae inferentium foeda conditio adau-
gebat, patienter & humiliter tolerando, praefato Roberto
Comite pro fide CHRISTI ab illis inmaniter in-
terempto.

*Cum eis pa-
cisci noluit, si
solum Christi
deserere esset
promissum,
casu quo con-
cordia ab eo
non observa-
retur.*

§. 8. Postmodum autem habito cum Soldano tunc vi-
vente tractatu de jam dictis Rege & exercitu liberandis,
maxima interveniente pecuniae quantitate, ipsoque Sol-
dano occasione hujusmodi a vassallis propriis interfe-
cto, Saraceni qui ejus dominium usurparant, ad pecuniam
anhelantes eandem, cum multa instantia postulabant, ut
in conventionibus ordinatis concorditer inter partes ju-
rejurando firmandis adderet, quod nisi ipsi pacta serva-
rent, omnino Mahometum, quem colunt, ut dicitur, de-
negarent, ac idem Rex in suo similiter adjiceret jurame-
to, quod & ipse Dei negaret Filium, ac extra fidem eius
existeret, si conventiones praedictae ab eo minime serva-
rentur. Quod praefatus Rex prorsus abominans, id efficere
constantissime recusavit, quin potius quadam indigna-
tione commotus patenter asseruit, quod talia tam nefan-
da suis labiis aliquatenus non proferret, neque in tam ve-
sanam & reprobam prorumperet negativam: quanquam
id ei jam dicti Pictaviae & Andegaviae Comites, alii-

que tunc plurimi circumstantes instantissime suade-
rent, cum exinde sibi caeterisque Christianis mortis pe-
riculum verisimiliter imminere conspicerent, praeter-
tunc cum hoc ageretur cum illis, qui sicut praemittitur,
Soldanum praedictum occiderant, ejus sibi dominium
usurpantes, ipsique Regi apertius diceretur, quod nisi
in actum perduceret, quod petebant, ipsum & suos cruci-
figere non differrent, ipsius Regis ad hoc intrepida fir-
maque responsione sequuta, quod si Saraceni praedicti
ejus corpus occiderent, Ipsius tamen animam non ha-
berent.

§. 9. Sanè cum jam dicti passagii tempore, post con-
flictus diversos & varios, valida famis inedia, graves
periculis, diraque vulnera quae fideles CHRISTI pertu-
lerant, eodem Rege tunc temporis fluxum ventris & aegri-
tudines alias patiente, Christianus reverteretur exerci-
tus Damiatam, Rex ipse nolens ipsum omnino deserere,
sed ejus potius clementer intendens communicare labo-
ribus, & participare periculis, quae tunc ex verisimili po-
terant conjectura timeri, illuc rediit cum eodem, con-
tra Saracenorum rabiem truculentam insultusque ne-
farios sibi efficacis defensionis impendendo praesidium,
ut ab hujusmodi hostium scelestis insidiis servaretur.
Et tandem cum Saracenorum ipsorum astuta nequitia,
& dolosa calliditas, tam grandi bellantiu copia Christia-
num circumdedissent exercitum; valida tunc, sicut praemittitur,
infirmirate detetum, ipsumque tam graviter in-
vasisset, quod Regem & exercitum supra dictos oportuit
se praefatis reddere Saracenis, ac idem Rex nisi facto vo-
luntatis libitum obtulisset, navis tunc promptae potuif-
set evasisse suffugium, sibi que hoc plurimi magnique
praesentes inibi suaderet, ipse tamen propter nimiam cha-
ritatis ardorem, quo vehementius aestuabat, volens po-
tius periculis corpus exponere, ut Christianus populus
servaretur illisus, licet Saracenorum notitiam ipsius
debilitas non lateret exercitus, nec Saracenorum existeret
ignota potentia Christianis, evadere noluit remanentibus
caeteris vinculo captionis adstrictis, apertius asserendo,
quod Militiam quam secum duxerat, secum si
posset reducere intendebat, vel capi seu mori pariter
cum eadem.

*Exer-
citus
non in-
tatis,
alium
cultura
tu de-*

*Com-
subser-
vatus
caeteris
Saraceni
quodam
exercitus
vel ex-
quem
curavit
sicuti
per se
reman-
entibus*

§. 10. Cumque inter Regem & Christianos, ac Sarace-
nos praedictos, de ipsorum Regis & Christianorum,
sicut superius est expressum, liberatione tractatus habi-
tus, & conventionum subsecuta ordinatio extitisset, Sa-
raceni pro quadam parte pretii redemptionis hujusmo-
di, quae solvenda restabat, securitatem plenariam habere
intendentes, in electionem ipsius Regis totaliter posue-
runt, ut vel ipse liberaretur a carcere, remanentibus cae-
teris Christianis in vinculis, donec hujusmodi solutio
perfecta succederet, vel quod idem in carcere remaneret,
Christianis ipsis omnimode liberatis, praefatus Rex super
hoc promptum, nec dilatum responsum praebuit, quod
ipse quovis solutionis hujusmodi, proveniret integritas,
remanere in carcere intendebat, Christianis ejus-
dem libertati pristinae restitutus, quanquam praefati Al-
phonsum & Carolus, ac alii viri nobiles tunc astantes ex-
presse dicerent, & profiterentur apertius, quod in hoc
nullatenus consentirent, suppliciter adjicientes instantiam,
quod potius Rex ipse recederet aliis minime absolutis,
Rege ipso firmissime replicante contrarium, assentiente
sermonibus eorundem. Et tandem Rege caeterisque cap-
tivis ejusdem plenè redditis liberatis, dictoque Alphonso
pro ejusdem solutionis perfectione obside faciendae di-
missio, praefatus Rex de galea in qua erat, egredi noluit
donec ipsius solutionis defectus extitit adimpletus, di-
ctusque Alphonsum ad ejus praesentiam rediit, ac omnes
etiam Christiani quos in propinquo carcere detinebat,
inclusos, quosque in Babyloniam manus inimica non tra-
xerat, liberati a vinculis, ac illi etiam qui tunc in Damiatina
similiter tenebantur, fuerunt in navibus collocati.

*Liber-
exercitus
apud
tem
somm-
multis
Agaren-
sua
plo
bribus
quibus
con-*

§. 11. Demum praefatus Rex cum eodem liberatus exer-
citu, ad Civitatem rediens Acconen. moramque inibi
fere per quinquennium contrahens, & tanquam fervidus
humanae salutis amator, multorum Agarenorum men-
tes, datus quantumlibet, non solum salubribus eloquiis
suadens, sed etiam exemplo vitae laudabili convertit ad
Domini

Dominum, ipfos faciens ad laudem divini nominis, & exaltationem Catholice fidei honorifice baptizari, eos donis prosequendo largitus, & gratiosis favoribus confovendo.

§. 12. Multosque milites & alios Christianos redimi faciens, eis de munificentia regia tam vestes, quam cetera necessaria victui, prout singulorum suadebat conditio, ministrabat.

§. 13. Mutos quoque seu mœnia Civitatum & Castrorum quamplurium, quæ in illius partibus à fidelibus tenebantur, fecit reparari solemniter, eaque aliis muniti plenarie, prout necessitas suadebat.

§. 14. Verùm prædictus Rex ptoessu temporis, intellecto quod matrem ejus mors amara subtraxerat, & eidem Regno grave periculum immineret, de Procœrum suorum consilio ad partes Franciæ remeavit, nunc sanctitatis insistent operibus, nunc Monasteria & Hospitalia pauperum, nunc domos alias divinis obsequiis dedicandas, (quæ longum esset enarrare per singula) constitui faciendo, eis de bonis propriis amplis dotibus deputatis, nunc etiam infirmos ac debiles in diversis Monasteriis & Xenodochiis decumbentes, personaliter visitans, ipfos verbis consolatoris confovebat, eis manibus propriis, flexo genu potum & cibaria ministrando.

§. 15. Cumque in monasterio Regalis Montis Belvacensis diœcesis, quod idem Rex opere plurimū sumptuosius construxit, ac dotibus decoravit eximiis, Monachus quidam Leodegarius nomine moraretur, quem adeo lepræ morbus invaserat, quod abominabilis factus & defectus quamplurimum, manebat segregatus ab aliis, in quadam camera positus Monasterii memorati, ejusque oculi ob gravis infirmitatis pondus seu malitiam jam consumpti nihil omnino videbant, eorum foraminibus sive loculis, rubeis & horridis jam effectis, quique nasum perdidit, ejus tumefactis non modicum labiis, & profunda fixura destructis, ac idem Rex eum, præfente dumtaxat Abbate Monasterii supradicti, personaliter visitaret, ipsumque sumentem cibū, ut poterat, invenisset, præfatus Rex præmissis benigne salutationis alloquio, flexit genua coram ipso, & scindens manibus propriis carnes eidem appositas, bolos in os ejus studiosissime immittebat, & hujusmodi non contentus obsequio, illatis dapibus ejus jussione regalibus, de ipsis eidem Monacho ministrabat, loci aut ægri qualitatem horribilem nõ evitans, eodem Abbate vehementi stupore concussio, quod tanti sublimitas Principis talibus, quantumcumque salubribus involvi studiis, ac servitiis posset occupari.

§. 16. Præterea cum dictus Rex hospitale Compendiæ, ingressus, ad impendendum humanitatis obsequium infirmis in illo degentibus, & jam fessus non modicum in labore, infirmum quendam juxta se positum conspexisset, morbum qui S. Eligii dicitur patientem, & flexis genibus coram ipso, morfellum piti remoto cortice poneret in os ejus, sanies de illius naribus effluens cœdavit turpiter manus Regis, qui piè benigneque id tolerans, nec in aliquo exinde immutatus, lotis illico manibus, salubre quod inchoaverat obsequium, diligenter exitit profecutus.

§. 17. Hic tevera circa servos CHRISTI ac pauperes, aliasque miserabiles ac devotas personas valde compatiens, se ipsum in elemosynarum largitatem munificum exhibebat. Virginibus insuper, quibus inopia effectum maritalis copulæ denegabat, ne illas in carnis lubricum labi contingeret, de dotibus congruis providebat, illud de bonis regalibus laudabiliter & salubriter expensum reputans, quod in elemosynas & alios pios usus converti pro tempore noscebatur.

§. 18. Hic prædicationibus, & aliis propositionibus verbi Dei, attentam accommodabat auditum, non auditor obliuiscus factus, sed factor operis. Occurrebat hæreticæ pravitate infectos, ne fidei Christianæ cultores labes hujus contagionis inficerent, de Regni prædicti sinibus efficacibus studiis expellendo, ac alias circa statum ejus providendo sollicitè, ut ab ipso fomentis talibus profusus exclusis, in eo fidei prædictæ sinceritas rutilaret.

§. 19. Cum verò aliquibus partibus dicti Regni ob sterilitatem seu malitiam temporis, victualium caristia

imminebat, statim de ipsa rumoribus intellectis, certam illuc summam pecuniæ, prout ipsarum exigebat qualitas partium, per fidelem mittebat nuntium inter pauperes dividendam.

§. 20. Hic profectò humilitate, sublimis, sublimitate humilis, in apparatu & vestibus, quas frequenter pauperibus erogabat, post primum potissimum de ultramarinis partibus reditum, summæ humilitatis insignia demonstravit. Non enim aureis vel argenteis ornamentis, non regalibus vestibus, non variis vel griseis, sed aliis humilibus pellibus usus fuit, sæcularibus pompis à se penitus abdicatis.

§. 21. Et ne fervorem spiritus sociæ carnis ardor extingueret, sed mortificatione & repressione ipsius illum potius accendi contingeret, altiusque sustolli, & carnem ipsam, quam assidui asperitate ciliæ, prout asseritur, edomans, effræne ipsius libitum arctæ abstinentiæ fræno coercuit, ejusque nexibus alligavit, ut non voti proprii ducta libidine, non sui desiderii directa remigio, sed salubri moderatione spiritus, tute ad licita pergeret, provide ab illicitis abstineret, districtis enim corpus atterebat jejuniis, priscorum observantiæ à Sanctis Patribus ordinatæ, novorum austeritatem adjiciens sibi motu propriæ voluntatis indicatam. Nam per totum quadragessimale tempus, & quadraginta dies festum Natalis Domini præcedentes, ac omnium festivitatum vigiliis, necnon & quatuor tempora, quæ Catholica indicit Ecclesia, in jejuniis & orationibus existeret, deliciosis & curiosis cibariis usui proprio penitus interdictis. In festivitatum verò Virginis gloriosæ, ac Natalis Domini memorati vigiliis, & sexta Fertia majoris hebdomadæ jejunium observabat, panis & aquæ dumtaxat modica sustentatione contentus. Qualibet etiam die Veneris Quadragesimæ supradictæ, ac totius Adventus, ab esu piscium abstinerebat, multis præterea se vigiliis occupans, ne aliqua sibi hora temporis inutiliter pertransiret.

§. 22. Post ejus reditum supradictum non in pluma vel paleis jacuit, sed super ligneum lectum portatilem inateracio simplici superjecto, stramine nullo supposito, decumbebat.

§. 23. Hic insuper vitæ puritate prælucidus, sincerus veritatis amicus exitit, hostisque durissimus falsitatis.

§. 24. Cuncta quoque ipsius eloquia salutis augmentum, operaque salubria hortabantur, demulcebant auditorum præcordia, & in eorum ædificationem multiplicem redundabant.

§. 25. Cumque ad incrementa Catholice fidei, & liberationem celerem Terræ sanctæ votis ardentibus anhelaret, in ipsius Terræ Sanctæ subsidium assumpsit de novo signum Crucis, & denuo potenti & valido congregato navigio, copiosa & strenua comitiva suffultus, cum præfato Piçtaviæ Comite, suisque liberis & clar. mem. Regina Navarra, ipsius Regis filia, quæ in reditu debitu naturæ persolvit, ad partes se transtulit transmarinas, præfato Carolo, qui tunc moram in Italiæ partibus contrahebat, Regis memorati vestigia subsequente, ac tandem ad partes Tunnitii felici gressu perveniens, inibi de Magnatum suorum consilio castra fixit, & adversus Saracenorum incursum exercens potentia suæ vires gravissimas, ob labores innumeros, quibus premebatur assidue, infirmitates incurrit, qui diebus elapsis aliquibus infirmitatum ipsarum violentia superatus, Sacramenta Ecclesiastica cum summa devotione recepit, ac instante sibi verisimiliter hora mortis, oratione pro exercitu Christiano præmissa, suam Domino devotis precibus animam recommendans, ac literaliter exprimens verba sequentia, videlicet, Pater in manus tuas commendo spiritum meum, feliciter migravit ad CHRISTUM, supernis deliciis fruiturus.

§. 26. Verùm cum vitæ hujusmodi functus curriculo, verius viveret quam vixisset, noluit Altissimi Filius, quem idem tora mentis affectione dilexerat, tam devoti Principis, tantique propugnatoris fidei orthodoxæ, Mundo suppressi sanctitatem, ut quemadmodum meritum pluralitate præfulserat, sic miraculorum diversitate claresceret, & qui cum plenissima devotione coluerat, jam secum

Humili...
Cilicium...
In lecto...
Veritatis...
Salubri...
In subsidium...
Miraculis...

Humili...
Cilicium...
In lecto...
Veritatis...
Salubri...
In subsidium...
Miraculis...

secum in caelesti Palatio collocatus, venerabiliter coleretur. Nam contractis, artuum extensione subuenit, curvis terram ferè tangentibus facie, plene restituit, eorum sursum erectis, multibus, sanitatem, stumolis beneficium liberationis impendit.

§. 27. Mulierem quandam, cujus brachium aridum & omnino impotens existerat, ab infirmitate hujusmodi liberavit.

§. 28. Quidam quoque, cujus velut emortuum pendebat brachium, per ejusdem Sancti virtutem gratiam curationis obtinuit.

§. 29. Quampluribus paralytico morbo percussis, & aliis, qui diversis languoribus tenebantur, plena reddita sospitate.

§. 30. Cæcisque visu; surdis auditu; claudis gressu, illius invocato nomine restituit.

§. 31. His & quampluribus aliis Sanctus ipse coruscavit miraculis gloriosis, quorum seriem præsentibus non duximus inferendam.

§. 32. Gaudeat itaque domus inclita Franciæ, quæ talem ac tantum Principem genuit, per cujus merita sublimiter illustratur, lætetur devotissimus Franciæ Populus, quod tam electum, tam virtuosum Dominum meruit obtinere. Exultent Prælatorum & Cleri, præcordia, quod præfatum Regnum tam claris miraculorum ipsius Regis insigniis propensius decoratur. Jucundentur & procerum, magnatum, nobilium & militum pectora, quod per sanctissima opera dicti Regis ejusdem Regni status donis multiplici prærogativa lustollitur, & quasi solis radius elucescit.

§. 33. Ceterum quia quos Superni Regis clementia corona gloriæ in cælo magnificat, devotè à fidelibus in hac terrestri patria convenit venerari, Nos de sanctitate vitæ, ac miraculorū veritate ipsius Beatissimi Ludovici curiosè ac solemnis inquisitionis diligentia, & districti examinis discussione præmissis, plenariam certitudinem obtinentes, ipsam de communi Fratrum nostrorum, & Prælatorum omnium tunc apud Sedem Apostolicam existentium consilio & assensu, die Dominico 3. Idus Augusti Sanctorum Catalogo duximus adscribendum.

§. 34. Ideoque Universitatem vestram monemus & hortamur attentè, per Apostolica scripta mandantes, quatenus in crastinum B. Bartholomæi Apostoli, cum scilicet ipsius anima, tunc de carnis eruta vinculis, astra petens, caelestem aulam adiverit, æternis gaudiis positura, Festum ipsius Sancti devotè & solemniter venerari colereque studeatis, ut ejus intervenientibus precibus, & hic ab imminentiis possitis liberari periculis, & in futuro salutis perpetuæ præmium obtinere.

§. 35. Ut autem ad venerabile sepulchrum ipsius ferventius & copiosius Fidelium confluat multitudo, ac celebrius ejusdem solemnitas peragatur, omnibus verè penitentibus & confessis, qui reverenter illuc in eodem festo annuatim accesserint, ejus suffragia petitori, de omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, auctoritate confisi, unum annum & quadraginta dies; accedentibus verò annis singulis ad prædictum Sepulchrum infra ejusdem festi Octavas, quadraginta dies de injunctis sibi penitentibus misericorditer relaxamus.

Datum apud Urbem Veterem, 3. Idus Augusti, Pont. nostri anno 3.

VII. Institutio Sanctissimi Iubilzi, plenariæque peccatorum remissionis, pro quolibet centesimo anno, Basilicas SS. Petri, & Pauli Apostolorum de Vrbe visitantibus.

Immutatus pluries fuit à Summis Pontificibus hic centesimus annus, & tandem à Paulo II. ad vigesimum quintum reducitur fuit, ut infra in eius const. 7. Ineffabilis. Et addita etiam fuit aliarum duarum Ecclesiarum visitatio, ut hac omnia legantur infra. in constitut. §. Clem. VIII. Annus.

Jubilæum anni Sancti 1625. indixit S. D.N. Urb. VIII. ut infr. tom. 4. in ejus const. 16. Omnes gentes; ad quam plenissimè notavi.

BONIFACIUS EPISCOPVS, &c. Ad perpetuam rei memoriam, &c.

Antiquorum habet fida relatio, quod accedentibus ad honorabilem Basilicam Principis Apostolorum de Vrbe, concessæ sunt magnæ remissiones, & indulgentiæ peccatorum.

§. 1. Nos igitur qui juxta officii nostri debitum salutem appetimus, & procuramus libentius singulorum, hujusmodi remissiones & indulgentias omnes & singulas, ratas & gratas habentes, ipsas auctoritate Apostolica confirmamus, & approbamus, & etiam innovamus & præsentis scripti patrocinio communimus.

§. 2. Ut autem Beatissimi Petrus & Paulus Apostoli, eo amplius honorentur, quo eorum Basilicæ de Vrbe devotius fuerint à fidelibus frequentatæ, & fideles ipsi spiritualium largitione munerum, ex hujusmodi frequentatione magis lenferint se refertos, Nos de omnipotentis Dei misericordia, & eorumdem Apostolorum ejus meritis & auctoritate confisi, de fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ plenitudine potestatis, omnibus in præfenti anno millesimo trecentesimo, à festo Nativitatis Domini nostri Jesu CHR. 1571 præterito proximè inchoato, & in quolibet anno centesimo sequunturo, ad Basilicas ipsas accedentibus reverenter, verè penitentibus & confessis, vel qui verè penitebunt, & confitebuntur, in hujusmodi præfenti, & quolibet centesimo secuto annis, non solum plenam & largiorem, imo plenissimam omnium suorum concedemus & concedimus veniam peccatorum.

§. 3. Statuentes, ut qui voluerint hujusmodi indulgentiæ à nobis concessæ fieri participes, si fuerint Romani, ad minus triginta diebus continuis, seu interpolatis, & saltem semel in die, si vero peregrini fuerint, aut forenses, simili modo diebus quindecim, in Basilicas easdem accedant, Vnusquisque tamen plus merebitur, & indulgentiam efficacius consequetur, qui Basilicas ipsas amplius & devotius frequentabit. Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Kalend. Martii, Pont. nostri anno 6.

Erectio Studii generalis in Civitate Firmana, Provinciæ Marchiæ Status Ecclesiastici, cum privilegiis, gratiis & indultis Studii Bononiensis.

Hanc erectionem approbavit Calix. III. die 16. Jun. 1455. & Sixt. V. infr. in sua const. 9. Muneris, ubi hoc idem studium tunc ferè extinctum renovavit.

De Studii Bononiensis privilegiis, vide infra in constitut. 69. Pii IV. Sacri. Et alia de Lectoribus & Scholasticis ejusmodi Studiorum, in præcit. const. Sixti V. notabo.

BONIFACIUS EPISCOPVS, &c. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

IN supremæ dignitatis Apostolicæ specula superni dispensatione Consilii licet immeriti constituti, ad universas fidelium regiones nobis creditas, eorumque profectus, & commoda, tanquam universalis gregis Domini pastor, commissæ nobis speculationis aciem, quantū nobis ex alto permittitur, intendentes, fidelibus ipsis ad querendum literarum studia, per quæ divini nominis, suæque fidei Catholicæ cultus protenditur, justitia colitur, tam publica quam privata res geritur, utiliter, omnibusque prosperitas humanæ conditionis augetur, libenter favores gratiosos impendimus, & opportuna commoditatis auxilia liberaliter impertimus.

§. Cum

§.1. Cum itaque nuper pro parte dilectorum filiorum Communivitatis & hominum Civitatis nostre Firmane provincie Marchie Anconitanæ propositum fuerit...

§.2. Nos præmissa, & etiam eximiam fidei & devotionis constantiam, quam ipsi homines, & Communitas ad Nos & Sanctam Romanam Ecclesiam, fidemque Catholicam gerere dignoscuntur, attentè considerantes, ferventi desiderio inducimur, quod Civitas ipsa scientiarum ornetur muneribus, ita ut viros producat consilii maturitate conspicuos, virtutum redimitos ornatibus, ac diversarum facultatum dignitatibus eruditos, de quorum plenitudine hauriant universi literarum cupientes imbui documentis...

§.3. Ad quod illi qui processu temporis bravium meruerunt in illa facultate in qua studuerunt, obtinere, sibi que docendi licentiam ut alios erudire valeant, ac magistrum seu doctoratus honorem petierint elargiri, per Magistrum, seu Magistros vel Doctores illius facultatis, in qua examinatio fuerit facienda, Venerabili fratri nostro Episcopo Firmano pro tempore existenti, vel ejus sufficienti & idoneo Vicario, quem ad hoc idem Episcopus duxerit deputandum; Ecclesia verò Firmana vacante, illi qui ad hoc per dilectos filios Capitulum ipsius Ecclesie Firmane deputatus extiterit, presententur. Idemque Episcopus aut deputatus, ut præfertur, Magistris & Doctoribus in eadem facultate ad ibi legentibus convocatis, illos in iis, quæ circa promovendos ad magistrum, seu doctoratus honorem requiruntur, juxta modum & consuetudinem quæ super talibus in generalibus Studiis observantur, examinare studeat diligenter, eisque si ad hoc sufficientes & idonei reperti fuerint, hujusmodi licentiam tribuat, magistrum & doctoratus honorem conferat, & etiam largiatur.

§.4. Illi verò qui in eodem Studio dictæ Civitatis examinati & approbati fuerint, ac docendi licentiam, & honorem hujusmodi obtinuerint, ut est dictum, ex tunc absque examine & approbatione alia legendi & docendi, tam in prædicto ipsius Civitatis, quam in singulis aliis generalibus Studiis, in quibus voluerint legere & docere, statutis & consuetudinibus quibuscumque contrariis Apostolica auctoritate, vel quacumque firmitate alia roboratis, nequaquam obstantibus, plenam & liberam habeant facultatem. Nulli ergo, &c.

D. Romæ apud S. Petrum, 17. Kal. Febr. Pont. nostri an. 9.

Bullar. Mag. Tom. I.

Institutio Studii generalis in Alma Vrbe, cum privilegiis pro Doctoribus, & Scholaribus.

Studium Iuris Canonici & Civilis, iam instituerat Roma Innoc. IV. ut in cap. 2. de Privilegiis in 6. Lectorumque lingua Hebraica, Arabica, & Chaldaica introduxit Clem. V. ut in Clem. 1. de Magistris. Et hujusmodi linguarum studia apud Regulas innovavit Paul. V. ut in cons. 56. Apostolica. Lectionem vero Theologia generaliter haberi decrevit Concil. Trid. sess. 5. cap. 1.

Regimen hujus studii, & facultas creandi Doctores Juris Canonici & Civilis, spectat ad Collegium Advocatorum Consistorialium, ex cons. 62. Sixt. V. Sacris Prout & promovendi ad gradus Philosophiæ & Medicinæ, spectat ad Collegium Medicorum Physicorum Urbis, ex cons. 20. Jul. III. Meritis. Protectio autem est Cögregationis Cardinalium, ut in cons. 74. Sixt. V. Immenso. Scio etiam hunc Bonifac. Pont. prima Julii hujusmet anni, in Civitate Avenionis generale quoque Studium erexisse, sed ejus Bullam vix post impressionem habere potui.

Erexit novissimè in hoc studio Cathedram Rhetoricæ cum annuæ provisionis assignatione, necnon privilegiorum, & indultorum, quibus alii Cathedralici dicti Gymnasii gaudent communicatione, & eam concessit Augustino Mafcardo S. D. N. Urb. VIII. in ejus cons. 83. Militantis, infr. tom. 4.

BONIFACIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Abbati Monasterii S. Laurentii extra muros, & Priori Basilica ad sancta Sanctorum, ac Archiepiscopo Ecclesie S. Eustachii de Vrbe, Salutem & Apostolicam benedictionem.

IN supremæ præminentia dignitatis divini dispositione consilii constituti, ad universas fidelium regiones nostræ vigilantia creditas, tanquam Pastor Domini gregis aciem Apostolicæ considerationis extendimus, ad earum profectum quantum nobis ex alto permittitur intendentes: sed ad urbium Urbem, Romanam videlicet civitatem, quam divina clementia statuit caput Orbis; eo attentius meditationis intuitum retorquemus, quo principalis in eadem nostri sedem Apostolatus cælestis dispositio stabilivit, & firmavit Ecclesie fundamenta. Hanc profectò nimirum inter cæteras urbes sub Christianæ religionis fidei militantes, uberioris affectionis prærogativa prosequimur, studiosius Apostolicis munimus præsidis, & condignis libentius gratias honoramus, ideoque ferventi non immerito desiderio ducimur, quod eadem Urbs, quam divina bonitas tot gratiarum dotibus insignivit, scientiarum etiam fiat fecunda muneribus, ut viros producat consilii maturitate conspicuos, virtutum redimitos ornatibus, ac diversarum facultatum dogmatibus eruditos, sitque ibi fons scientiarum irriguus, de cujus plenitudine hauriant universi liberalibus cupientes imbui monumentis.

§.1. Ad hunc igitur universalem profectum non solum incolatum Urbis ipsius, & circumpositæ regionis, sed & aliorum qui præter hoc quasi continuo de diversis Mundi partibus confluunt ad eandem, studio paternæ sollicitudinis intendentes, diligenti super hoc cum fratribus nostris deliberatione præhabita, de ipsorum consilio auctoritate Apostolica duximus statuendum, quod in Urbe prædicta perpetuis futuris temporibus generale vigeret studium in qualibet facultate, ac docentes & studentes ibidem, omnibus privilegiis, libertatibus & immunitatibus concessis Doctoribus & Scholaribus in Studiis generalibus commorantibus, gaudeant & utantur.

§.2. Et ne hujusmodi ipsorum studium (quod de bono semper in melius dirigi cupimus) perturbari contingeret, auctoritate prædicta decrevimus, ut Doctores, vel Scholares in hujusmodi Rom. studio commorantes, non possint

Bulla An. Di 1303.

Causa huiusmodi erectionis studii in Vrbe.

Beneficentia studii Romani cum privilegiis studiorum generalium.

Privilegium fidei, quod Doctores & Scholares non conveniant in Cur. Capit.

sint inviti in Cur. Capitolii occasione qualiter civiliter vel criminaliter conveniri, nisi forsan (quod absit) homicidium per aliquem, vel aliquos de eodem Studio Romano perpetrari contingeret: quo casu Vicarius Rom. Pont. contra Clericos, Senator vero, vel Senatores qui pro tempore fuerint in Vrbe predicta, contra Laicos procedant, & faciant quod iustitia suadebit.

Exemptio a bellis.

§. 3. Nec ad aliquas contributiones in taliis aut collectis, quae imponerentur pro tempore habitatoribus dictae Urbis, seu aliquibus obsequia communi Urbis ipsius praestanda, praetextu morae, quam in eadem Vrbe contraherent, vel aliqua pedagia ratione rerum suarum, quas ad dictum Romanum studium deferri, vel exinde reportari facerent, doctores aut scholares ejusdem Romani studii teneantur.

Privilegium quoad pensiones domorum.

§. 4. Quodque pensiones domorum, quas doctores vel scholares in eadem Vrbe studiorum causa morantes inhabitarent, taxari deberent per duos taxatores, quorum unum ipsi doctores & scholares, & alterum commune ipsius Urbis eligant, & si ii duo concordare nequirent, statatur electioni tertii taxatoris ab eisdem Doctoribus & scholaribus eligendi, ac ultra taxationem hujusmodi nihil ab eis possit exigi nomine pensionis pro domibus antedictis.

Privilegium foris quod etiam causa a Vicario Urbis, aut Revere. Sindici cognoscatur.

§. 5. Et licet Romana communis sit patria, si tamen quispian litem contra scholares peregrinantes causa studiorum in illa super aliquo negotio movere voluerit (hujusmodi rei optione data scholaribus ipsis) eos coram Domino, aut Magistro suo, vel praedicto Vicario conveniat, juxta legitimam super hoc editam sanctionem, & qui contrafecerint, poenam dictae sanctionis incurrant. Rectores quoque quos Doctores & scholares ejusdem Romani Studii pro tempore duxerint eligendos, in ipsos Doctores, & scholares ac familiares ipsorum, tam circa cognitionem & decissionem causarum civilium & criminalium civiliter motarum, & etiam criminaliter in criminibus levioribus, quam ipsorum corrigendos excessus leves, ordinariam obtineant potestatem.

Privilegium quoad r. s. denarium.

§. 6. Ut autem doctores & scholares praedicti eo liberior intenderent studio valeant, ac proficere in eodem, quo majoris fuerint gratiae favore muniti, ipsis auctoritate praedicta concessimus, ut dum hujusmodi studio docendo, vel audiendo insisterent, fructus, redditus & proventus omnium beneficiorum suorum cum cura, vel sine cura, etiam si eorum aliqua personatus vel dignitates existissent, cum ea possint integritate percipere (quotidianis distributionibus duntaxat exceptis) cum qua illos perciperent, si in Ecclesiis in quibus illa obtinent, personaliter residerent, & ad residendum in eis interim minime teneantur, neque ad id a quoquam valeant coartari. Nec obstantibus quibuscumque statutis & consuetudinibus contrariis dictarum Ecclesiarum, juramento, confirmatione Sedis Apostolicae, vel quacumque firmitate aliorboratis, etiam si de illis servandis per se, vel procuratores suos praestassent forsitan juramentum.

Deputatio executorum huius constitutionis.

§. 7. Verum quia non sufficit privilegium, & indulgentiarum aliquibus dare praesidia, nisi sint qui super iis eos manteneant & defendant, cum parum sit in Civitate jus esse, nisi qui illud tueatur ex illa, discretionis vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum, per vos vel alium seu alios eisdem Doctoribus, ac scholaribus qui in eodem Romano studio pro tempore fuerint, efficacis defensionis praesidio assistentes, non permittatis eos, vel eorum aliquos contra hujusmodi statuti, constitutionis & concessionis nostrarum tenores ab aliquibus molestari. Molestatores hujusmodi, ne non contraditores quoslibet, & rebelles, quicumque & cujuscumque conditionis fuerint, aut status, etiam si Pontificali, vel alia quavis praefulgeant dignitate, auctoritate Apostolica, postposita appellatione compescendo.

Deputatio executorum huius constitutionis.

§. 8. Non obstantibus supradictis, seu de duabus dietis edita in Concilio generali, & nostra, qua cavetur, quod Conservatores a Sede deputati praedicta, aliquos ultra unam dietam a sine Dicecessis eorundem trahere non praesumant, & quibuscumque aliis constitutionibus contrariis, dummodo ultra tertiam, vel quartam dietam extra

suam Dicecesim aliquis auctoritate praesentium, non trahatur, aut si aliquibus ab eadem sit Sede indultum, vel in posterum indulgeti contingat, quod excommunicari, suspendi, vel interdicti non possint per literas Apostolicas impetratas, vel etiam impetrandas, nisi eadem literae impetratae plena & expressa fecerint de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet literis, & indultis Apostolicis, per quas praesentibus non expressis, vel totaliter non insertis, nostrae jurisdictionis explicatio in hac parte possit quomodolibet impediri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum in nostris literis mentio sit habenda. Volumus autem, quod quilibet vestrum, etiam super negotio per collegam suum in hac parte primitus inchoato, se intromittere valeat, & procedere in eodem, prout, & quoties fuerit opportunum. Dat. Anagninae, Anno Incarnationis Dominicae 1303.

D.P.A. die 6.

8. Idus Junii, Pontificatus nostri anno nono.

Erectio studii generalis, in Civitate Avenionis, Galliae Narbonensis, sub ditione Status Ecclesiastici.

alia

Hic idem Pontifex simile Studium, mox instituit in Vrbe, us in eius const. praecedenti. Et aliud in Civitate Firmi, Provincia Piceni, ut refertur a Sixto. V. in eius const. 95. Muneris, infr. tom. 2.

BONIFACIUS EPISCOPUS Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edicta 1303.

Conditoris omnium immensa benignitas rudem hominem, quem post perceptionem mortiferi gustus ad perfectionem discretionis efferre naturalis ratio non poterat, scientiarum artiumque decrevit dogmatibus erudiri. Sicque dono dato divinitus plurimum idiomatica nationum sub diversarum linguarum varietate diffusa in unum conveniunt loquendi commercium Latinitatis ordine literalis. Sic gesta patrum, & principum redacta sunt, & rediguntur in monumenta librorum. Sic veri & falsi certamina, certis rationibus & argumentis probabilibus dirimuntur. Sicque generationis & corruptionis corporum universorum simpliciter, elementorum qualitate discernitur. Sic etiam vocum sonoritas pari concordia prodit in jubilibus, & documento colligitur qualiter in divinis obsequiis modulatione musica Domino servitur. Sic terminorum extrema scholastica doctrina metitur, quilibet longitudo & latitudo, sublimitatis, & profundi distantias, punctorum seu mensurarum connumerazione distinguens. Sic de superiorum essentia corporum, prout movetur & consistunt in ordine, Philosophiae perscrutatio arte nititur habere notitiam, licet sit res intellectu difficilis, & aciem humanae rationis transcendat. Sic datur Juris utriusque cognitio, quae la jurgiosa dirimitur, & quod suum est, redditur unicuique. Sic quoque ad factarum acceditur altitudinem scripturarum, & elicitur vivificans spiritus de literarum visceribus occidentis. Expedi igitur singulis regionibus orthodoxis, ut in eis habeantur viri industrii, literarum decore, scientiis & virtutibus praestignti, ut singula sic ipsorum consiliis providis, & consulta providentia dirigantur, quod earum incolae subjecitudo observantia gloriosi vivant & regnent, & quietis beatitudine gratulentur. Tales siquidem viros, infusa eis caelitus gratia literale studium efficit, parvulos suavitate lactans dulcedine, cibans adultos ubertius, & proventus majoris ubertatis delectatione fecundans, dum circa ipsum studiosa sedulitate versantur. De his profecto non indignè accipitur, quod refulsit sol in clypeos aureos, qui sunt iustitiae defensores, facta causarum ambigua dirimentes. Qui suae defensionis viribus in rebus publicis ac privatis, lapsa erigunt, fatigata reparant, nec minus humano generi per scientiarum cooperationem provident, quam si praesidiis ac vulneribus patriam parentisque salvarent. Ac Justiniana sanctio non solum illos imperio militare decrevit, qui gladiis, clypeis & thoracibus muniuntur, sed alios qui praesidio gloriosi muniminis, laborantium spem, vitam

Studium & f. r. m. die 6.

Edicta 1303.

Edicta 1303.

posteróque defendunt, ne potentiorum manus validior efficiat humiliores injuriis, premátque jacturis clypeo justitiæ non aditos. Tales utique clypeos aureo titulo mered præsignavit auctoritas, cum per aurum virtutum nobilitas, & per scutum fortitudo fidei designetur. Habet enim scientia incomparabiles thesauros deliciarum, omniumque bonorum gratiam largitur ad plenum.

§. 1. Nos itaque profectibus publicis ex debito pastoralis officii, cui dante Domino præsidemus, efficacibus studiis intendentes, ingenti utique desiderio ducimur, & cura propensioris sollicitudinis excitamur, ut studia literarum, per quæ scientiarum thesaurus acquiritur, ac ad spiritualis & temporalis gaudii gloriam pervenitur, laudabilibus incrementis dirigantur ubilibet, ac propensius invalescant, & in illis potissimè locis & partibus, quæ idonea & accommodata fore noscuntur, ad multiplicanda doctrinæ semina, & gemina salutaria producenda.

§. 2. Cùm itaque Avenionem Civitas ob ipsius commoditates & condiciones quamplurimas, habilis & apta non modicum hujusmodi studio censeatur.

§. 3. Nos pro utilitate publica credentes multipliciter expedire, ut in Civitate prædicta cultores sapientiæ inserantur, fructum uberem largiente Domino in tempore producturum, presentium auctoritate concedimus, ut in Civitate prædicta sit & habeatur de cætero Studium literarum generale, in quo Magistri doceant, & Scholares liberè studeant & audiant in quavis licita facultate. Ac si qui processu temporis in eodem Studio fuerint, qui scientiæ braviū allequati, docendi sibi licentiam, ut alios licenter erudire valeant, petierint exhiberi, Sancimus ut in Jure Canonico & Civili, ac in Medicina & liberalibus artibus examinari possint ibidem, & in facultatibus ipsis duntaxat Magisterii titulo decorari.

§. 4. Statuentes ut quoties ad id aliqui fuerint promovendi, presententur Episcopo Avenionensi pro tempore existenti. Qui magistris facultatis illius in qua examinatio fuerit faciendæ, in eodem Studio presentibus convocatis, eos gratis, & difficultate sublata, qualiter de scientia, facultate, modo legendi, & aliis quæ in promovendis ad Doctoratus seu Magisterii officium requiruntur, examinare studeat diligenter, & illos quos idoneos repererit, per se hærete Magistrorum eorundem consilio, quod utique consilium in ipsorum consuetudinem dispendium vel jacturam revelari quomodolibet, sub divine maledictionis interminatione districte prohibemus, approbet & admittat, eisque petitam licentiam largiatur. Alios minus idoneos penitus repellendo, postpositis omnino gratia, odio vel timore. Cæterum ne vacante Sede Avenionensi contingat, volentes promoveri ad Magisterium impediri, volumus ut promovendi hujusmodi vacationis tempore, Præposito Avenionensi, Ecclesiæ presententur, qui eos examinet, & examinatos approbet vel reprobet, secundum modum in Episcopo prætaxatum.

§. 5. Illi autem qui in Civitate prædicta examinati & approbati fuerint, ac docendi licentiam obtinuerint, ut est dictum, ex tunc absque examinatione vel approbatione alia legendi, & docendi ubique in facultate illa, in qua fuerint approbati, plenam & liberam habeant facultatem, nec a quoquam valeant prohiberi.

§. 6. Sane ut ritè in jam dictis examinationibus procedatur, præcipimus, ut Magistri legere in eodem Studio cupientes, antequam incipiant, præsentent publicè juramentum, quod ipsi vocati ad examinationes easdem personarum veniant, nisi fuerint legitimo impedimento detenti, & gratis, sine difficultate, odio & amore postpositis, dabunt examinatori fidele consilium, ut de examinatis digni approbati debeant, & indigni merito reprobari. Qui verò juramentum hujusmodi præstare noluerint, nec ad legendum, nec ad examinationes easdem, nec etiam ad aliqua Vniversitatis ipsius Studii commoda, vel beneficia ullatenus admittantur.

§. 7. Ut autem Doctores & Scholares prædicti, eo libentius valeant intendere studio, ac proficere in eodem, quo se munitos agnoverint gratia & favore, eis auctoritate prædicta concedimus, ut dum hujusmodi Studii docendo vel audiendo duxerint insistentium, omnibus

privilegiis, libertatibus & immunitatibus concessis Doctoribus & Scholaribus in studiis generalibus commorantibus gaudeant, & utantur.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, sanctis &c. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. Anagninæ Kal. Julii, Pont. Nostri anno nono.

D. P. A. I. die 1. Julii.

BENEDICTUS X. DICTUS XI. PONT. CXCXVI ANNO DOMINI MCCCIII.

Benedictus X. dictus XI. Ordinis Prædicatorum, Magister Frater Nicolaus Bocasinus antea dictus, natus in vico S. Bartholomæi Tarvisii Venetiæ, Patre Bocasio, Episcopus Cardinalis Ostiensis, & Veliternus. Creatus Romæ 12. Kal. Novembris 1303. Coronatus die 6. Kalend. Novemb. eodem anno. Sedit menses 8. dies 6. Creavit Cardinales 3. Obiit Perusii Nonis Julii, anno 1304. Sepultus in templo S. Herculani ad Prædicatorum. Vacavit Sedes menses 10. dies 28.

Nova confirmatio Ordinis Fratrum Servorum B. Mariæ Virginis, sub Regula S. Augustini.

Eundem Ordinem gratis, & privilegiis donatus Clem. VI. Const. 2. Regimini, hic infr. & Urban. VI. Constit. 2. Sacrosancta, & Pius V. in const. 44. Romanus, infr. tom. 2. & Const. 103. Postquam, ac Clemens VIII. reformavit in Const. 119. Quoniam, infr. tom. 3.

Hunc Ordinem sicut in Eremo Senaria apud Civitatem Florentiæ ortum habuisse, ita ibidem restitutum fuisse anno 1593. videre est in const. 80. Clementis VIII. infra lib. 3. Decet, cum ibi ndr. Regulam autem Fratrum Tertii Ordinis, vide in const. 15. Martini V. Sedis, infra in hoc libro.

BENEDICTVS EPISCOPVS, Edita Ab. D. Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Generali & Vni- versis Prioribus & Fratribus Servorum S. Mariæ, Ordinis S. Augustini, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Um levamus in circuitu oculos nostros, & gregem Dominicum, nobis licet immeritis, divina dispositione commissum, undique juxta pastoralis officii debitum contemplamur, vigilem, quantum nobis ex alto permittitur, curam libenter impendimus, ut cultores vineæ Domini Dei Sabaoth, sic cultui salutis intendant, quod eadem vinea